

سنت معصومین(ع) و احادیث گهربار آنان نه تنها منبعی برای استنباط گزاره‌های دینی است بلکه مجموعه کاملی برای راهیابی به الگوی عملی زندگی انسانی است. در عصری که نگاه انسان تشنه معنویت به سوی اسلام و تعالیم حیات بخش آن است امواج اقیانوس بی‌کران احادیث هر تشنه کامی را به وجد می‌آورد که شاید پاسخ سوالات خود را در آن دریابد.

گرچه در این راستا تلاش عالمان، محدثان و حافظان حدیث و سنت اقدامات گسترده‌ای برای ثبت و ضبط و ترجمه و شرح و گردآوری این مجموعه گراند قدر انجام داده‌اند. اما در عصر جهانی شدن که در حوزه معرفت، وضع کنونی و دانش‌های بشری به چالش کشیده شده و باز تعریف مفاهیم گذشته با مختصات جدید ضرورت می‌یابد نمی‌توان نسبت به اهمیت بازنگری در مفاهیم حدیثی و سامان‌دهی اقدامات نوین مسامحه کرد. در چنین جهانی حدیث و سنت باید به سوالات جدی و چالش برانگیزی در زمینه مدرنیته و تجدد اندیشه‌ها و مکاتب فکری جدید، روش‌های نوین اقتصادی، شاخص‌های نقد و جایگزینی فرهنگ دینی به جای فرهنگ‌ها و خرده فرهنگ‌های بشری، تسامح و تساهل دینی، دموکراسی، فمینیسم، جامعه مدنی و صدها و هزاران مفهوم جدید و نوین پاسخ دهد. از سوی دیگر انقلاب اطلاعات و ورود به عصر اطلاعات مبنای دگرگونی‌های

عمیق و فراگیری در همه حوزه‌ها شده است. عصر اطلاعات با مشخصه‌هایی نظیر «عصر دانائی»، عصر کاهش فاصله‌ها و «عصر پیدایش جامعه شبکه‌ای» در نظریه‌ها و متون ارتباطی تعریف شده است. ورود به چنین دورانی دربرگیرنده این معناست که ارتباطات همه سطوح زندگی فردی و جمعی را در برگرفته است و با کاهش اهمیت و نقش مرزبندی میان فرهنگ‌ها، مفاهیم کهن را به چالش می‌کشد و بدینسان تعامل نوینی میان دین و

احیای میراث حدیثی در عصر جهانی شدن

جهان بشری بوجود می‌آید. در چنین شرائطی پاسخگو نبودن. دین به مسائل جدید نه به معنای ایستائی و در جازدن بلکه به معنای حذف آن از گردونه معادلات زندگی بشر است. بدون شک بسیاری از پرسش‌ها درباره اسلام به حدیث و سنت باز می‌گردد و دستیابی به پاسخ‌های روشن و درخور در گرو فهم حدیث است و این مهم جز با عرضه هماهنگ و نظام‌دار علوم و معارف حدیثی در عصر گسترش دانش‌ها میسر نیست.

دست یازیدن به چنین نقطه امیدبخشی جز با سامان بخشیدن به تلاش‌های حدیث پژوهی هموار نمی‌شود. در این راستا اقدامات زیر از هر چیز دیگر بایسته‌تر می‌نمایند:

۱- گردآوری مجموعه کامل و جامعی از احادیث شیعه و تهذیب آنها از احادیث تکراری.

۲- تهیه معجم‌های لفظی و موضوعی متنوع با نگرش‌های تخصصی و با رویکرد

پاسخگویی به نیازهای انسان معاصر و هم‌آوردی با مباحث مطرح شده در آکادمی‌های علمی. در این راستا نگارش و سائل‌الشیعه‌های متعدد به تناسب رشته‌های علوم انسانی در زمینه اقتصاد، مباحث سیاسی و اجتماعی، روان‌شناسی، مطالعات ویژه زنان، حقوق، ارتباطات و جامعه‌شناسی و... ضروری می‌نماید.

۳- سامان‌دهی پژوهش حدیثی جدید در زمینه نظرگاه‌های اهل بیت (ع) پیرامون مباحث نوین عصر جهانی شدن و دنیای ارتباطات.

۴- ارزیابی و نقادی اسناد کلیه روایات برای تبیین احادیث قابل استناد و تفکیک صحیح از سقیم.

۵- استخراج قواعد فهم و استنباط گزاره‌های علمی و اجتماعی از احادیث معصومین (ع).

۶- طراحی نرم‌افزارهای هوشمند با قابلیت‌های ویژه پژوهش‌های موضوعی و لفظی و سایر قابلیت‌های گسترده نرم‌افزاری.

۷- ارائه تلاش‌های حدیث پژوهی، معجم‌نگاری و نرم‌افزاری در شبکه اطلاع‌رسانی جهانی.

با مسرت باید گفت که تلاش‌های بسیاری در مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی در

راستای احیای میراث حدیثی در حال شکل‌گیری است و رویکردهای متناسب با جامعه

اطلاعاتی در پژوهش‌های حدیثی و ارائه آنها به وضوح مشاهده می‌شود که گوشه‌ای از

این اقدامات در این شماره نشریه ره‌آورد نور منعکس شده است. از این میان می‌توان به

مقالاتی که پیرامون نظریه‌پردازی در حوزه علوم دینی و معرفی و نقد نرم‌افزارها و

پایگاه‌های حدیثی و رجالی است اشاره کرد. این همه نشان می‌دهد که حرکت مبارکی که

در راستای احیای تعالیم حیات‌بخش معصومین (ع) در عصر جهانی شدن در حال

شکل‌گیری است جهت خود را یافته و با شتاب و بالندگی مسیر پرفراز و نشیب خود را

می‌پیماید.

سردبیر